

LIMBURGSCHE MAATSCHAPPIJ VOOR
LETTERKUNDE EN WETENSCHAP, in 1892
gesticht door Bonaventuur Buckinx, Jef Cuvelier,
Jan Duqué, Camille Huysmans, Lambrecht Lam-

brechts, Mathias Maesen, Steven Prenau, Karel Quaedvlieg en Robrecht Schrijvers. Duqué en Prenau waren de eerste voorzitters. Huysmans werd secretaris en Buckinx penningmeester. Men begon meteen een eigen bibliotheek samen te stellen ten dienste van de leden waarvan Cuvelier bibliothecaris werd.

Tussen 1892 en 1897 vergaderde de vereniging twee tot driemaal per jaar in verschillende plaatsen onder meer te Bilzen, Bree, Genk, Hasselt, Maastricht, Sint-Truiden en Tongeren. Zonder echt antiklerikaal te willen zijn wilde zij zich onafhankelijk opstellen van de groep rond het volkskundige tijdschrift *'t Daghet in den Oosten*. Zij wenste daarentegen eerder aan te leunen bij de Franstalige Melophielen van Hasselt, een brede culturele vereniging met verschillende secties. Haar *section littéraire* gaf van 1864 tot 1888 een *Bulletin* uit, dat zich neutraal probeerde op te stellen en dat qua inhoud erg geleek op het door de Limburgsche Maatschappij uitgegeven *Limburgsch Jaarboek*. Even opvallend was het streven van de maatschappij naar samenwerking met Nederlands Limburg maar niet met de "Hollandsche goeië broeders", die als erg betuttelend werden ervaren. Klaarblijkelijk voelde men meer voor een grotere diversiteit op taal- en letterkundig vlak. In die zin was de Limburgsche Maatschappij dan ook voorstander van een zekere vorm van taalparticularisme. Ergens op de achtergrond speelde in die periode de Groot-Limburgse gedachte. Zo werd Alexander Schaepkens uit Maastricht bij de tweede vergadering tot erevoorzitter verkozen.

Vanaf 1895 verslapte het verenigingsleven en werd het uitgeven van het *Limburgsch Jaarboek* de voornaamste bekommernis. Uiteindelijk verschenen vier jaargangen (1892, 1893-1894, 1894-1895 en 1895-1896) terwijl de vijfde jaargang (1897-1898) gedurende jaren onafgewerkt bleef liggen op de zolders van drukkers L. Simoens en J. Bollen te Bilzen.

Van bij de stichting van de maatschappij werd de uitgave van dit jaarboek vooropgesteld dat "de werkkraft van het heden zou verbinden met het volbrachte uit het verleden, dat van karakter en onderwerp populair en onafhankelijk, wetenschappelijk en letterkundig wezen zou". Zowel de wetenschappelijke bijdragen als de fictie hadden immers ten doel de Limburgse eigenheid te belichten. Meer dan twintig Limburgse auteurs schreven voor het jaarboek. Buckinx publiceerde er zijn *Volksliedjes* en andere poëzie stamt van Duqué, Julius l'Abbé, Lambrechts, Maesen, Prenau, Arnold Sauwen, Schrijvers, Theodoor Sevens, Jacob Stinissen en August Swennen. Adolf Ghinéau schreef een toneelkundige bijdrage. Letterkundig proza van onder meer Martin Brants en de Nederlander Louis Lamberts-Hurrelbrinck werd opgenomen en op literair-historisch gebied zijn de meest opmerkelijke

bijdragen deze van Cuvelier, Huysmans en Lambrechts. Cuvelier en Huysmans schreven ook over plaatsnaamkunde.

Het *Limburgsch Jaarboek* heeft tijdens zijn relatief korte bestaan aan een groep Vlaamsgezinde Limburgers de mogelijkheid gegeven om zich onafhankelijk op te stellen van de romantische en conservatief-katholieke groep die een spreekbuis had gevonden in 't *Daghet in den Oosten*.

LITERATUUR: R. van Laere, *Limburgsch Jaarboek* (Bibliografische monografieën, nr. 31, 1984) (hierin ook de herdruk van beide nooit verschenen katernen van de vijfde jaargang).

ILLUSTRATIE(S), zie: Limburg.

RAF VAN LAERE